

Redaktörer:
Kersti Bergold
 kersti.bergold@vlt.se
 021-19 92 67
Staffan Bjerstedt
 staffan.bjerstedt@vlt.se
 021-19 92 58
 kulturen@vlt.se

kultur

Årets Folkvid

■ Hasse Carlsson har utsetts till årets Folkvid av Badelunda hembygdsförening. Hederstiteln är inspirerad av den stora runstenen framför Anundshög där runorna berättar att "Folkvid reste alla dessa stenar..."

Hasse Carlsson är en klippa i hembygds-

föreningens verksamhet och har bland annat lagt ner mycket arbete på de guide turerna vid Anundshögsområdet. Han ordnar också kulturresoor till när och fjärran.

Förra året publicerade han en bok: Ristat i sten med tydda stavar, där han berättar om Västmanlands runstenar.

Hasse Carlsson.
 FOTO: JONAS BILBERG

Symaskin. Skimrande pärlor förhålligt traditionellt kvinnligt hemarbete i Susanne Torstenssons objekt.

FOTO: KRISTINA MEZEI

Fokus på kvinnlighet

Till kvinnlighet från feminism – Susanne Torstensson går mot det traditionellt flickkvinliga i sin konst. På Galleri Kaz kretsar hennes verk kring två välkända teman: kvinnans plats och kvinnans kön.

Traditionsenligt är det det kvinnliga som problematiseras och ändå förblir oåtkomligt, såväl i forskning som i konst – länge har det varit så i ett rådande patriarkalt system och så är det än i dag. När radikala konstnärer kring 1970 började visa upp sin egen kvinnlighet ersattes det högtflygande erotiskt laddade perspektivet, det man kallat mannens blick. Tabubelagda områden lyftes fram, ämnesmotiv som betraktades som "låga". De tillhör den kvinnliga sfären, kroppens vätskor, det obetalda hemarbetet och barnafödandets mödor.

För knappt två år sedan kunde vi på Lilje-

valchs konsthall i Stockholm se en av de stora föregångarna. Helen Chadwicks rara virkade tamponger, flickiga dagböcker, filmade performanceer med egenhändigt sydda dräkter från 1970-talet och en förhålligande fallosfontän i vitt gips från 1990-talets början hade en vägvisande och subversiv verkan. De häcklade överdriven konsumtion och modets tyranni och ifrågasatte ojämlikheten mellan män och kvinnor.

Susanne Torstensson, som numera bor i Västerås, tar som så många andra upp trådar i Chadwicks anda. Men Torstenssons utsagor och tolkningsalternativ är dubbelbottnade. Den ytans skönhet som hon lockas av ger sken av att hon också ställer upp på innehållet. I varje fall tar hon inte avstånd från de budskap hennes pärlskimrande verk bär fram.

Det kvinnliga är hennes tema. I pärlklädda objekt identifierar vi både dammsugare och symaskin. En vit klänning och ett par skor, likaledes klädda med pärlor, förvandlar kvinnan som är tänkt att bära den till fetisch, en onåbar drömgestalt. Klänningen refererar på samma gång till sin egen historia genom att konstnären använt den i flera av sina perfor-

mencer – och får nu rollen av fetisch. Små barnahuvuden och kupiga bröstformer, formade i stärkt organza, drar upp spelplanens gränser: hemmet.

I ett foto ser vi en kostymklädd kvinna som i nästa bild faller för hetsättning. Misslyckad i arbetslivet? Bäst att hålla sig hemma? Små barn hotas av revolverar, ett motiv som upprepas flera gånger i ett av verken – ja, bäst att hålla dem hemma? Med mamma som vakt? Samtidigt kan dessa verk också tolkas som kommentar till ett allt hårdare samhällsklimat, sett ur kvinnans och barnens perspektiv. Varför bara ur deras, kan jag då fråga. Var är männen?

I nästa rum skymtas mannen – åtminstone genom symbolen för hans könsorgan, pärlklätt i orange och rött. De övriga verken utgör en hyllning till det kvinnliga könsorganet: pärlor, vita eller håriga virkade spetsar inringar en öppning. Susanne Torstensson arbetar med traditionellt kvinnliga tekniker och material som pärlor, tyg, hår virkning. Det hon gör blir lätt förföriskt vackert. Symbolerna för det kvinnliga könsorganet kallar hon yoniblommor.

Förklaringen kommer från indisk mytologi som ser i manligt och kvinnligt två sidor av ett universellt medvetande, med olika egenskaper som hos människor kompletterar varandra.

I det tomrum som i dag har följt med feminismens backlash vad gäller konsekvent genomförda praktiska förändringar i samhällets maktstrukturer tränger yttlig lekfullhet och förvirrande ålderdomlig könsmystik fram. Det åtföljs av ett velande som saknar klara mål. Det är ett tillstånd som är påtagligt i Susanne Torstenssons konst som kommenterar fenomen och beteenden. Hon tar inte ställning men för samtidigt fram åsikter som drar in ett andligt perspektiv som erinrar om den på senare tid så flitigt diskuterade biologismen – som anser att medfödda skillnader mellan män och kvinnor förklarar rådande maktstrukturer i samhället.

Utställningen har rubriken Inre kraft och yttre flärd. Visst är yttre flärd och hantverksmässig skönhet förföriska men den inre kraft som åsyftas kräver större tydlighet.

KRISTINA MEZEI